

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Ritola, Salli

Title: Innostus burleskista vei väitöskirjatutkijaksi

Year: 2020

Version: Published version

Copyright: © Ritola, 2020

Rights: CC BY 4.0

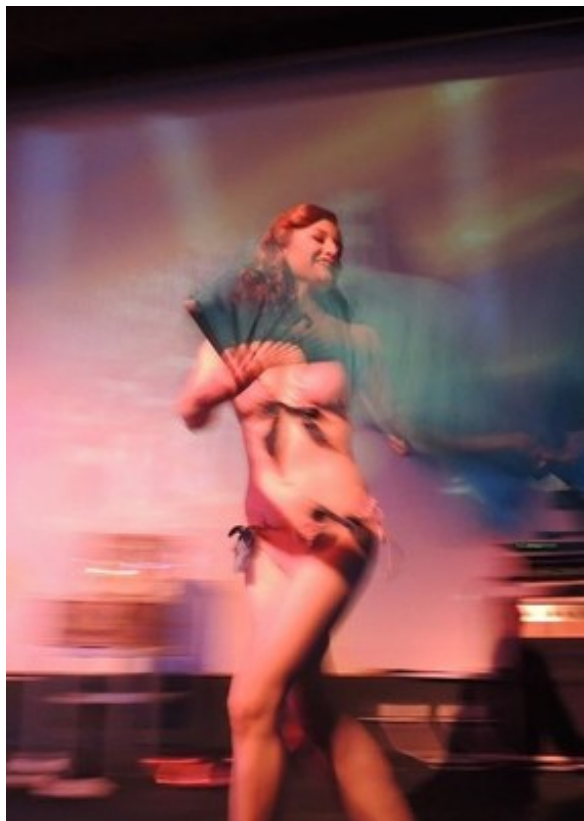
Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Ritola, S. (2020, 21.01.2020). Innostus burleskista vei väitöskirjatutkijaksi. What the Hela?. <https://www.jyu.fi/hytk/fi/laitokset/hela/ajankohtaista/blogi/innostus-burleskista-vei-vaitostutkijaksi>

21.01.2020

Innostus burleskista vei väitöstutkijaksi

Freyja- ja Loki -jumalhahmojen kautta.

Mytologiat saivat jäädä, mutta kiinnostus sukupuolen ja seksuaalisuuden merkitykseen säilyi. Kandityön yhteydessä pyörittelin erilaisia aiheita, kunnes eräässä ohjaustapaamisessa professori Outi Fingerroos mainitsi tuolloin vielä uudesta esittävän taiteen muodosta, burleskista. Silloin en vielä tiennyt, että tuo tapaaminen toisi käsiini aiheen, jonka kanssa tulisin viettämään eri yhteyksissä seuraavat kymmenen vuotta ja enemmänkin.

Kun aloin tehdä kandityötäni vuonna 2009, burleski oli vielä uusi ja kutkuttava ilmiö. Nykymuotoisena burleski oli ilmestynyt klubeille vasta pari vuotta aikaisemmin, mutta se oli saavuttanut nopeasti suosiota. Haastattelin kandidutkielmaani *LouLou d'Viliä*, jonka taival burleskissa oli tuolloin vasta alullaan, mutta joka sittemmin on luonut itselleen varsin menestyneen ammattilaisuran.

Väitöstutkijoilla on monenlaisia tarinoita siitä, miten he ovat löytäneet tutkimusaiheensa ja alkaneet tehdä väitöskirjaa. *“Going native” -ilmiö* on kulttuurien tutkimuksessa yleinen tutkimusmotivaatio ja joskus jopa osallistuvan tutkimusprosessin seuraus. Minunkin tarinassani oleellisessa roolissa on ollut oma osallistumiseni tutkittavaan ilmiöön.

Kun mietin asioita, jotka itseäni kiinnostavat, huomaan listan olevan suhteellisen lyhyt ja homogeeninen: sukupuoli, kehollisuus, seksuaalisuus, *Weimarin ajan Berliini*, *camp*-estetiikka, sekä elokuvat *Cabaret* ja *The Rocky Horror Picture Show*. Nämä aiheet, jotka voivat johtaa ravisteluun ja kyseenalaistamiseen, shokeeraamiseen ja groteskiudellakin leikkittelyyn, ovat olleet niin akateemista kuin muuta tutkimustyötäni ohjanneita vaikuttamia.

Sukupuolen ja kehollisuuden kulttuurinen merkitys ja muutos ovat kiinnostaneet minua yhtä kauan kuin olen ollut kosketuksissa akateemiseen maailmaan. Juuret ovat vuonna 2006 avoimessa yliopistossa suoritetuissa kulttuuriantropologian ja kulttuurihistorian opinnoissa, joiden opinnäytetöissä aiheeni yhdistelivät pohjoismaista mytologiaa seksuaalisuuteen, sukupuoleen sekä epäkonventionaaliseen mies- ja naiskuvastoon

Burleskitutkijan kirjahylly.

Burleski kiinnosti yhä kandityön jälkeen, ja pro gradua suunnitellessani mielessäni oli maailmanvalloitus suunnitelma: aion käsitellä tyhjentävästi burleskin estetiikan historiaa etnologista ja kulttuurihistoriallista näkökulmaa yhdistäen. Lopulta järki voitti, ja aloin tarkastella suomalaista *revvyteatteri Punaista Myllyä* (1946–1967). Tutkin, millaista erotisoitua ja eksotisoitua teatterin ohjelmistossa luotiin visuaalisten elementtien, kuten puvustus, lavastus ja ruumiinkieli avulla. Syntyi tutkielma *Toiseuden lumo. Eksoottisuus ja eroottisuus revvyteatteri Punaisen Myllyn esityksissä* (2014).

Maisteriksi valmistumisen jälkeen burleski jäi yhä pyörimään mieleeni. Osallistuin burleskitanssitunnille ja kävin alan tapahtumissa. Hiljalleen aloin kirjoittaa *Humanistin muistikirja -blogia* itseäni kiinnostavista aiheista. Käsittelem teksteissä myös burleskia. Suunnittelin myös burleskin estetiikkaan ja visuaalisuuteen liittyvää tutkimusta, joka painottuisi burleskiesiintyjien puvustukseen. Tällöin alkoi kolkutella ajatus jatko-opintoihin hakeutumisesta. Aloin kirjoittaa alustavaa tutkimussuunnitelmaa, mutta annoin itselleni ja aiheelleni aikaa kehittyä.

Erään blogikirjoituksen tiimoilta sain kirjoituskutsun kulttuurilehti *Mustekalan* burleskiaiheiseen teemanumeroon kesällä 2018. Kirjoitin kyseiseen numeroon artikkelin *Röyhelöitä, paljetteja ja pastiesseja. Burleskimuodista ja sen muutoksista*. Artikkelissa käsittelem sitä, mitä burleskiesitykset ja esiintyjien valitsemat ja representoimat estetiikat kertovat burleskimuodista. Olin näin ottanut ensiaskeleeni tutkijana, joka kirjoittaa muuallekin kuin ”pöytälaatikkoon”! Mainittakoon, että minuun yhteyttä ottanut silloinen päätoimittaja *Marissa Mehr* julkaisi 2019 ensimmäisen suomalaisen kirjan burleskista (*Burleskikirja. Johdatus liioittelun taiteeseen*). Kyseinen teos toimii yhtenä taustateoksena nykyisessä väitöstutkimuksessani.

Cabaret.

Saamani palaute ja rohkaisu *Mustekalan* artikkelista rohkaisi minua ottamaan yhteyttä seuraamani *Antroblogin* toimituskuntaan. Esitin kiinnostukseni julkaista artikkelin myös heidän sivustollaan, ja saman vuoden lokakuussa ilmestyi artikkelini *Burleskin estetiikka - glitteriä ja kimallostusta*. Pohdin, kuinka estetiikan avulla luodaan ja muutetaan mielikuvia burleskin kehollisuudesta ja seksuaalisuudesta.

Vuoden lopulla sain vielä kolmannen ”sulan hattuun”, kun Oulun taidemuseo *Luupista* soitettiin ja kutsuttiin pitämään asiantuntijaluento burleskista ja sen kehittymisestä. Kaikki kesäkuun ja joulukuun 2018 välillä tapahtunut tuntui tietyllä tavalla absurdilta, mutta samalla se lisäsi bensaa liekkeihin ja antoi viimeisen vahvistuksen hakea jatko-opiskelijaksi.

Kevään hakuun ei ollut aikaa montaa kuukautta, joten aloin pyöritellä tutkimussuunnitelmaani uudelleen. Kävin paljon keskusteluja niin ystäväni, perheen kuin Helan henkilökunnan kanssa aiheestani ja sen suunnasta. Onneksi tein ajattelutyön ja alustuksen hyvin: syksystä 2019 lähtien olen ollut KUMU:n jatko-opiskelija.

Viime syksy toi tielleni vielä kulttuurintutkimuksen kattojärjestö *Kulon Keho ja kehollisuus -seminaarin* 8.11.2019, jossa olin yhtenä puhujista. Lisäksi syksy koostui kirjoittamisesta, burleskitunneista, burleskitapahtumista ja kevään suunnittelusta.

Niin kuin tarinastani voi nähdä, kulttuurien tutkija pysyy harvoin etäällä tutkimuskohteestaan, vaan pikemminkin sukeltaa sen sisään eläytyäkseen ja ymmärtääkseen ilmiötä kulttuurin sisältä päin. Metodi on kaksiteräinen miekka, sillä vaikka syventyminen lisää ymmärrystä, se voi johtaa liialliseen uppoutumiseen, mikä voi haitata analyysiä. Siksi onkin tärkeää, että tutkija pystyy seuraamaan mm. *Rene Gothónin ohjetta*, jonka mukaan kenttätyössä on syytä eläytyä, mutta tutkimusta kirjoittaessa taas etäännyä tutkimuskohteestaan. Tasapainoilu on aina haastavaa, mutta onneksi väitöstutkija voi tukeutua refleksiivisyyteen ja tietenkin ohjaajiinsa kultaisen keskitien löytämiseksi.

Kirjoittaja on **-tutkinto-ohjelman (KUMU) jatko-opiskelija, jonka väitöstutkimus käsittelee suomalaisten burleskiesiintyjien tapaa tuottaa ja esittää sukupuolta ja kehollisuutta esityksissään.**